

Justyna Zych¹

BADANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH – SPOSÓB NA ZAPEWNIENIE WIARYGODNOŚCI DZIAŁANIA PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ WYŻSZYCH

Streszczenie: W artykule przedstawiono podstawowe kwestie dotyczące rewizji finansowej. Pokazano, iż Państwowe Wyższe Szkoły – jako jednostki sektora publicznego oraz systemu rachunkowego, powinny w sposób wiarygodny i rzetelny przedstawiać swoją sytuację finansową oraz majątkową. Szczególnie zwrócono uwagę na fakt, iż odbiorcy sprawozdań finansowych podejmując decyzje ekonomiczne na podstawie informacji w nich zawartych, potrzebują wiarygodnej opinii o informacjach sprawozdawczych. Dlatego bardzo ważną kwestią jest praca biegłego rewidenta, który uwierzytelnia sprawozdanie finansowe oraz potwierdza jego prawdziwość. Wskazano, jak istotną kwestią są produkty badania sprawozdania finansowego, czyli opinia oraz raport.

Słowa kluczowe: rachunkowość, rewizja finansowa, sprawozdanie finansowe, opinia, raport.

Wstęp

Rachunkowość jest jednym z najważniejszych elementów funkcjonowania wszystkich podmiotów gospodarczych, pomaga w zarządzaniu jednostkami, dostarcza wielu istotnych wiadomości odbiorcom wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Jednak aby system rachunkowości był pomocny w zarządzaniu jednostką, musi się z nim oraz z produktem rachunkowości – czyli sprawozdaniem finansowym wiązać aspekt wiarygodności. Wiadomości zawarte w sprawozdaniach muszą być przedstawione w sposób rzetelny oraz jasny, każdy z odbiorców powinien mieć możliwość zapoznania się z dotychczasową działalnością jednostki, jej rozmiarami, sytuacją finansową oraz majątkową. Odbiorcy sprawozdania finansowego po-

---

¹ mgr Justyna Zych, Zakład Zarządzania, Instytut Politechniczny, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigionia w Krośnie.

dejmują na jego podstawie wiele ważnych decyzji, dlatego wymaga ono potwierdzenia wiarygodności i rzetelności przez specjalistę posiadającego szczególną wiedzę, niezależnego, rzetelnego oraz obiektywnego. Uwierzytelnienie sprawozdania finansowego jest możliwe dzięki rewizji finansowej oraz instytucji biegłego rewidenta. Państwowe wyższe szkoły, działające w trudnych czasach, stałej konkurencji na rynku edukacji nie mogą pozwolić sobie na błędy w zarządzaniu oraz rozdystrybuowaniu swoim majątkiem jak i środkami finansowymi, dlatego szczególnie potrzebują potwierdzenia właściwości swoich działań dla ich bezpiecznego funkcjonowania.

Zasady funkcjonowania oraz finansowania szkół wyższych

Zgodnie z Ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku Państwowe Szkoły Wyższe zaliczane są do szerokiego grona instytucji sektora publicznego. Wyraźnie na to wskazuje artykuł 9 teże ustawy². W związku z tym, iż Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe zaliczane są do sektora publicznego, finansowane są częściowo z Budżetu państwa, który to można zdefiniować jako kategorię ekonomiczną. Kapitał państwa to przede wszystkim zasób środków pieniężnych gromadzonych przez państwo oraz wykorzystywanych na realizację określonych funkcji, jak i również następujących po nich zadań. Z punktu widzenia instytucji prawnej, budżet definiowany jest głównie jako akt normatywny, uchwalany przez parlament na konkretny okres.

Szkoły państwowe są powoływane oraz funkcjonują na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym. To osoby prawne obowiązane do świadczenia usług o charakterze niematerialnym. Tymi świadczeniami są przede wszystkim edukacja i przeprowadzanie badań naukowych oraz późniejsze wdrażanie ich wyników. Uczelnie wyższe posiadają swoją określoną strukturę organizacyjną oraz podstawowe jednostki takie jak wydziały, które prowadzą kierunki studiów. Mogą tworzyć inne, mniejsze jednostki w celu usprawnienia funkcjonowania szkół. Dodatkowo każda uczelnia powinna posiadać własną bibliotekę oraz archiwa. Szkoły wyższe zobowiązane są do tworzenia statutu w którym określają zasady funkcjonowania, cel, organy, finanse szkoły, dyscyplinę finansową, itp.³

W polskim Szkolnictwie Wyższym funkcjonują dwa rodzaje uczelni wyższych – „zawodowe” oraz „akademickie”. Uczelnie zawodowe prowadzą studia pierwszego stopnia, drugiego lub jednolite studia magisterskie. Akademickie

---

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz. U. 2009 nr 157 poz. 1240.

³ E. Malinowska, W. Misiąg, *Finanse publiczne w Polsce*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2002, s. 216-269.

uczelnie wyróżniają się możliwością uzyskania przynajmniej na jednym wydziale stopnia naukowego „doktor”.

W Polsce studia wyższe prowadzone są w trzech etapach. Po ukończeniu dwóch pierwszych można uzyskać tytuł licencjata lub inżyniera, a następnie magistra. Za jakość oraz zakres tematyczny odpowiedzialna jest Państwowa Komisja Akredytacyjna. Pierwszy stopień cechuje się zdobywaniem wiedzy oraz doksztalcaniem się z zakresu określonego zawodu. Kolejny etap pozwala na zdobycie specjalistycznej wiedzy. Ukończenie etapu drugiego jest konieczne do ubiegania się o przyjęcie na trzeci etap studiów – studia doktoranckie. Przygotowują one studentów do działalności badawczej oraz twórczej⁴.

Nadzór nad uczelniami wyższymi w Polsce sprawowany jest przez ministra szkolnictwa wyższego. Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 roku o szkolnictwie wyższym: „Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego sprawuje nadzór nad zgodnością działań uczelni z przepisami prawa i statutem oraz z treścią udzielonego pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej, a także nad prawidłowością wydatkowania środków publicznych. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może żądać informacji i wyjaśnień od organów uczelni oraz założyciela uczelni niepublicznej, a także dokonywać kontroli działalności uczelni.”⁵ Uprawnienia ministra posiadają przede wszystkim charakter decyzji administracyjnych. Dodatkowo minister zatwierdza nazwy kierunków, normy kształcenia oraz warunki, które dana uczelnia musi spełnić aby mogła szkolić studentów w danym kierunku⁶.

Uczelnie wyższe jako jednostki finansów publicznych nie podlegają jedynie pod zasady szczegółowe ustawy o rachunkowości – tak jak jest to w przypadku standardowych jednostek budżetowych. Jako specyficzne podmioty podlegają pod zasady ogólne zawarte w Ustawie o rachunkowości. Prawo o szkolnictwie wyższym reguluje główne aspekty funkcjonowania uczelni, dodatkowe rozporządzenia wspierają tą ustawę – poprzez opis gospodarki finansowej co przekłada się na rachunkowość uczelni oraz jej sprawozdawczość. Ramy prawne systemu rachunkowości finansowej państwowej uczelni wyższej można opisać w następujący sposób:

- I poziom regulacji – Ustawa o finansach publicznych,
- II poziom regulacji – Ustawa o szkolnictwie wyższym – mienie i finanse uczelni,
- II poziom regulacji – Rozporządzenie w sprawie zasad gospodarki finan-

---

⁴ J.K. Thieme, *Szkolnictwo wyższe, wyzwania XXI wieku*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2009, s. 217-219.

⁵ Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. o szkolnictwie wyższym – Dz. U. z dnia 30 sierpnia 2005 r., art. 33.

⁶ J.K. Thieme, *Szkolnictwo wyższe, wyzwania XXI wieku*, op. cit., s. 235-236.

sowej uczelni,

- IV poziom regulacji – pisma MNiSzW do Rektorów Szkół Wyższych
- Pozostałe kwestie w sprawie gospodarki finansowej uczeni regulują: Ustawa o rachunkowości, różne akty prawne obowiązujące również wszystkie inne niż uczelnie jednostki,
- System rachunkowości finansowej uczelni państwowej.

W Polsce uczelnie wyższe funkcjonują przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu środków finansowych z funduszy publicznych, czyli z budżetu państwa oraz z samorządów terytorialnych, jak również z ich związków. Uczelnie otrzymują różnego rodzaju dotacje między innymi na zadania związane z kształceniem studentów, podwyższaniem kwalifikacji kadry naukowej czy też wspomaganie studentów studiów doktoranckich. Dodatkowo uczelnie mają możliwość pozyskania dotacji na wspomaganie edukacji studentów czy też doktorantów niepełnosprawnych oraz również na pomoc materialną.

Popularną formą pozyskiwania środków finansowych są obecnie programy Unijne realizowane na Uczelniach wyższych.

Podstawowymi przychodami uczelni są:

- dotacje budżetowe,
- pozyskane z budżetu państwa zasoby finansowe na naukę,
- odpłatności pobierane za edukację w trybie niestacjonarnym,
- opłaty rekrutacyjne,
- jednorazowe opłaty pobierane za wydawanie dokumentów uczelnianych, m.in. dyplomów, świadectw,
- odpłatności za różnego rodzaju usługi badawcze, specjalistyczne, diagnostyczne itp.,
- przychody pochodzące z działalności gospodarczej oraz z udziałów i odsetek,
- przychody ze sprzedaży własnego mienia oraz korzystania z niego,
- otrzymane darowizny, ofiarności publiczne itp.,
- oraz innego rodzaju środki budżetowe oraz środki pochodzące z jednostek samorządu terytorialnego⁷.

Uczelnia publiczna ma możliwość pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne związane między innymi z:

- kształceniem studentów oraz doktorantów na studiach niestacjonarnych,
- kształceniem studentów na studiach stacjonarnych – w sytuacji gdy jest

---

⁷ C. Kosikowski, *Sektor finansów publicznych w Polsce*, Polskie Wydawnictwa Profesjonalne Sp. z o.o Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o, Warszawa 2006, s. 214-215.

- to kolejny kierunek, na który uczęszcza student w toku stacjonarnym,
- powtarzaniem określonych przedmiotów,
  - prowadzeniem zajęć w języku obcym,
  - oraz inne określone w Prawie o szkolnictwie wyższym.

Ustawa o szkolnictwie wyższym jasno określa finansowanie uczelni wyższych. Zgodnie z rozdziałem czwartym ustawy z 2005 roku, odnoszącym się do mienia i finansów uczelni „działalność uczelni publicznej jest finansowana z dotacji z budżetu państwa na zadania ustawowo określone oraz może być finansowana z przychodów własnych”⁸. Dodatkowo podział dotacji reguluje Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 lutego 2012.

Kondycja finansowa uczelni wyższych oraz jej pracowników uzależniona jest przede wszystkim od głównej dotacji budżetowej, jaką jest dotacja dydaktyczna. Niestety, dotacje te są z reguły niewystarczające, dlatego jednostki prowadzą odpłatną edukację, dzięki której uzyskują dodatkowe przychody.

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 lutego 2012 roku wprowadza zasady podziału dotacji uwzględniając nowy algorytm. Wylicza on dotację na podstawie zadań dotyczących studentów studiów stacjonarnych, doktoranckich, kadr naukowych oraz utrzymaniu uczelni. Dzięki temu iż, algorytmy posiadają swoje wagi, pozwalają one na dokładniejsze określenie wartości⁹.

Gospodarka finansowa uczelni działa również w oparciu o fundusze, takie jak:

- fundusz zasadniczy,
- fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów,
- zakładowy fundusz specjalny,
- zakładowy fundusz mieszkaniowy,
- zakładowy fundusz nagród.

Ponadto uczelnia może tworzyć własny fundusz stypendialny oraz wdrożeniowy.

Fundusz zasadniczy odzwierciedla wartości mienia uczelni. Kapitał tego funduszu jest zwiększany przez następujące wartości: odpisy z zysku netto, odpisy amortyzacyjne pozostające w uczelni, zwiększenia wartości majątku uczelni będące skutkiem aktualizacji wyceny środków trwałych, a zmniejszany o straty uczelni, umorzenie środków trwałych i wartości niematerialne i prawne oraz zmniejszenie wartości majątku uczelni¹⁰.

Do jednych z najważniejszych instrumentów kierowania uczelnią należy

---

⁸ Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. o szkolnictwie wyższym, Dz. U. z dnia 30 sierpnia 2005 r., art. 92–100.

⁹ J.K. Thieme, *Szkolnictwo wyższe, wyzwania XXI wieku*, op. cit., s. 249–256.

¹⁰ C. Kosikowski, *Sektor finansów publicznych w Polsce*, op. cit., s. 218–220.

plan rzeczowo-finansowy, który jest uchwalany przez senat.

Główne zasady sporządzania sprawozdań finansowych przez Państwowe Szkoły Wyższe

Głównym celem rachunkowości finansowej jest przede wszystkim dostarczanie informacji użytkownikom zewnętrznym. Sprawozdanie finansowe jako produkt rachunkowości jest narzędziem realizacji tego celu. Szkoły wyższe będące jednostkami narażonymi na rosnącą konkurencję, zwłaszcza na rynku usług edukacyjnych, są obowiązane do dostarczania sprawozdań finansowych, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem przyszłych, jak i obecnych odbiorców tych usług oraz użytkowników zewnętrznych. Ważnym jest zatem, aby sprawozdania finansowe w sposób rzetelny i jasny przedstawiały sytuację finansową, majątkową uczelni oraz jej rentowność. Muszą one prezentować ekonomiczną działalność szkoły wyższej – co będzie możliwe tylko wtedy, gdy będą one sporządzane zgodnie z nadrzędnymi zasadami rachunkowości zawartymi w prawie bilansowym.

Wyższe szkoły jako jednostki gospodarcze, rozporządzają majątkiem, osiągają przychody oraz generują koszty. Zasadniczą kwestią odróżniającą je od tradycyjnych jednostek komercyjnych to finansowanie części działalności z budżetu państwa – czyli zarządzanie środkami publicznymi. Rachunkowość finansowa uczelni wyższych udziela zatem swoim odbiorcom informacji na dwóch płaszczyznach – ekonomicznej – uwzględniając zasadę memoriałową, finansowej – bazując na zasadzie kasowej.

Księgi rachunkowe, państwowe wyższe szkoły prowadzą zgodnie z Ustawą o Rachunkowości z uwzględnieniem przepisów opisanych w Prawie o Szkolnictwie Wyższym, Prawie o Finansach Publicznych oraz przepisy branżowe. Dodatkowo uczelnie jako jednostki publiczne dostarczają informacji o rozliczeniach środków finansowych pozyskiwanych z budżetu, czy też z Unii Europejskiej oraz kontrolują rozliczenia podatkowe. Dzięki realizowaniu polityki rachunkowości oraz tworzeniu sprawozdań finansowych zgodnie z Ustawą o Rachunkowości. Odbiorcy zewnętrzni mają możliwość oceny, czy zadania nałożone przez prawo o szkolnictwie wyższym na uczelnie realizowane są zgodnie z założeniami.

System rachunkowości finansowej Państwowych Wyższych Szkół składa się z trzech podstawowych elementów do których zaliczamy politykę rachunkowości, prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz zasady sporządzania sprawozdania finansowego. Elementy te generują rzetelny obraz sytuacji finansowej i majątkowej jednostki oraz jej rentowności.

Jednostki publiczne są zobowiązane do wydatkowania środków finansowych zgodnie z celem na jaki zostały one przyznane. Jest to cecha specyficzna jednostek opierających działalność na środkach pochodzących z budżetu pań-

stwa. Doprowadza to w rezultacie do wprowadzania przez szkoły szczególnego kryterium do rejestracji zdarzeń gospodarczych¹¹.

Sprawozdanie finansowe to zbiór informacji opisujących sytuację finansową i majątkową oraz wynik finansowy podmiotu rachunkowości, sporządzane za dany okres, przy zastosowaniu uzgodnionych na szczeblu państwowym lub wspólnotowym formuł, ich opisu i prezentacji. Jest etapem końcowym cyklu rachunkowości finansowej.

Sporządzając sprawozdanie finansowe należy uwzględnić dwie podstawowe zasady rachunkowości, tj. zasadę memoriałową oraz zasadę kontynuacji działalności.

Zasada memoriałowa zakłada ujmowanie transakcji oraz innych skutków zdarzeń gospodarczych w czasie kiedy miały one miejsce, zapisanie ich w księgach rachunkowych oraz uwzględnienie w sprawozdaniu w okresie którego dotyczą. Również koszty oraz przychody ujmowane są w sprawozdaniu za okresie w którym zostały one wygenerowane¹².

Z kolei zgodnie z art. 5 pkt 2 Ustawy Rachunkowości zasada kontynuacji działalności zakłada, że „jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmnieszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym. Ustalając zdolność jednostki do kontynuowania działalności, kierownik jednostki uwzględnia wszystkie informacje dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, dotyczące dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego¹³”.

Bez względu na to czy sprawozdanie sporządza jednostka publiczna, czy też jednostka działająca na podstawie Prawa Handlowego, powinno być ono tworzone zgodnie z cechami jakościowymi, takimi jak: zrozumiałość, wiarygodność, przydatność oraz porównywalność. Dzięki tym cechom sprawozdanie finansowe jest zestawieniem, na podstawie którego jego odbiorcy mogą podejmować racjonalne decyzje.

Jedną z najistotniejszych cech sprawozdania finansowego jest zrozumiałość. Zgodnie z nią, informacje zawarte w sprawozdaniu powinny być zrozumiałe i czytelne dla odbiorców, którzy posiadają wiedzę z zakresu gospodarczego, eko-

---

¹¹ E. Walińska, *Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa uczelni wyższych – efekt prawa bilansowego czy branżowego*, w: *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości – Stowarzyszenie Księgowych w Polsce*, Rada Naukowa, Warszawa 2007, s. 114–121.

¹² W. Więclaw, *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, pod. red. K. Świdorskiej, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2006, s. (1)16, (2) 5-12.

¹³ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz. U. Nr 121, poz. 591, art. 5.

nomicznego oraz rachunkowego. Z tą cechą ściśle łączy się jasność i przejrzystość sprawozdania.

Przydatność oznacza możliwość wpływania informacji na decyzje użytkowników. Informację zawieraną w sprawozdaniach finansowych uważa się za przydatną w przypadku gdy jej pominięcie mogłoby zmienić decyzje użytkowników. Cecha ta ściśle jest powiązana z zasadą istotności – czyli z nadrzędną zasadą rachunkowości.

Wiarygodność to cecha informująca, iż dane zawarte w sprawozdaniu są wolne od znacznych błędów oraz zniekształceń. Ważnym jest, aby przy sporządzaniu sprawozdania wykorzystywane były zasady kompletności, wierności obrazu transakcji i innych zdarzeń, neutralności, ostrożności oraz wyższości treści nad formą.

Porównywalność jako ostatnia cecha jakościowa sprawozdania finansowego pozwala na zestawianie ze sobą informacji dostarczanych w sprawozdaniach innych jednostek branżowych, zestawiać ze sobą informacje poprzednich okresów oraz porównywać dane zawierane w samym sprawozdaniu dzięki wewnętrznej spójności¹⁴.

Ustawa o Rachunkowości dokładnie wskazuje na elementy sprawozdania finansowego takie jak: bilans, rachunek zysków i strat oraz informacje dodatkową zawierającą wprowadzenie i dodatkowe informacje i objaśnienia. Dodatkowo uczelnie, sporządzają również zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych.

Bilans to jeden z podstawowych elementów sprawozdania, zawiera wiele przydatnych dla odbiorców informacji. Zawiera on zestawienie składników majątku, czyli wszystkich aktywów jednostki, jak i również źródeł finansowania – czyli pasywów. Ogólna wartość majątku kontrolowanego przez jednostkę – aktywa, zawsze zrównane są źródłom ich finansowania – pasywa.

Bilans sporządzany jest zawsze na określony moment, czyli dzień bilansowy. Aby był on prawidłowo sporządzony, jak i również posiadał wysoką wartość poznawczą, powinien być wykonany zgodnie z cechami jakościowymi. Aktywa w bilansie prezentowane są według kryterium wzrastającej płynności, z kolei pasywa według wzrastającej wymagalności.

Zgodnie z Ustawą o rachunkowości sprawozdanie może być sporządzane ze szczegółowością określoną w załącznikach do ustawy, tj. pięciokrotny stopień szczegółowości, większą jeśli wynika to ze specyfiki działalności lub mniejszą¹⁵.

Drugim bardzo istotnym elementem sprawozdania finansowego jednostek jest rachunek zysków i strat. Jest to sprawozdanie, którego ostateczny wynik, czyli zysk/strata netto uwzględniany jest w pozycjach bilansu – jest to więc ana-

---

¹⁴ W. Więclaw, *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, op. cit., s. 5-16.

¹⁵ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz. U. Nr 121, poz. 591, art. 50.

lityczne rozwinięcie pozycji kapitał (fundusz) własny. Zatem, aby w pełni zaprezentować bilans, koniecznym jest posiadanie rachunku zysków i strat. Celem tego zestawienia jest pokazanie osiągniętego przez jednostkę wyniku finansowego oraz wszystkich elementów kształtujących go – przychodów i kosztów¹⁶.

Ostateczna pozycja rachunku zysków i strat – czyli wynik finansowy, tworzony jest poprzez odjęcie od wszystkich powstałych w jednostce przychodów w ciągu całego okresu sprawozdawczego kosztów tego okresu. Robi się to w sposób strumieniowy uwzględniając poszczególne pozycje rachunku. W tym zestawieniu dodatkowo przedstawiane są obowiązkowe obciążenia za bieżący rok. Zestawienie to tworzone jest przede wszystkim zgodnie z zasadą kontynuacji działalności¹⁷.

Informacja dodatkowa, to kolejna część sprawozdania finansowego, która pełni bardzo ważną rolę. Umożliwia zrozumienie informacji zawartych w całym sprawozdaniu finansowym. W informacji znajduje się wprowadzenie oraz dodatkowe objaśnienia i informacje, zawiera najważniejsze dane o podmiocie, takie jak między innymi nazwa, siedziba, czas trwania – w przypadku gdy jest on ograniczony, okres za jaki sprawozdanie jest sporządzane. Istotną kwestią poruszaną w informacji dodatkowej jest możliwość i chęć kontynuacji działalności przez jednostkę. Dla lepszego zrozumienia sprawozdania finansowego w informacji dodatkowej zawarte są również opisy pozycji syntetycznych zawartych w sprawozdaniu.

Uczelnie, których sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez biegłego rewidenta oraz podlegają innym określonym warunkom opisanym w Ustawie o rachunkowości, muszą dodatkowo sporządzić rachunek przepływów pieniężnych oraz zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym, jak i również sprawozdanie z działalności jednostki.

Główną funkcją rachunku przepływów pieniężnych jest umożliwienie użytkownikom sprawozdania finansowego oceny zdolności jednostki do uzyskiwania dodatnich przepływów pieniężnych oraz ekwiwalentów. W Cash Flow zawarte są informacje o przepływach z trzech głównych działalności jednostki: operacyjnej, inwestycyjnej oraz finansowej. Rachunek ten może być tworzony metodą bezpośrednią i pośrednią.

Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym dostarcza informacji odbiorcom sprawozdania o kształtowaniu się poszczególnych pozycji kapitału – które zostały ujęte w bilansie¹⁸.

Ważne informacje z zakresu stanu majątkowego oraz sytuacji finansowej jednostki można uzyskać ze sprawozdania z działalności uczelni. Ponadto za pomo-

¹⁶ W. Więclaw, *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, op. cit., s. 22-25.

¹⁷ Ustawa z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości – Dz. U. Nr 121, poz. 591, art. 47.

¹⁸ W. Więclaw, *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, op. cit., s. 27-29.

cą tego zestawienia można ocenić efekty działalności, czynniki ryzyka oraz zagrożenia. Sprawozdanie to zawiera również wskaźniki finansowe oraz niefinansowe – o ile są one istotne dla jednostki¹⁹.

Sprawozdanie finansowe sporządzane w państwowych wyższych szkołach nie różni się zasadniczo od sprawozdań innych podmiotów, jednak można wyróżnić dwie podstawowe różnice.

Pierwszą różnicą jest wykazywanie funduszu pomocowego utrzymywanego dla studentów oraz doktorantów w pozycji pasywów bilansu – a nie jako korekta wyniku finansowego rachunku zysków i strat. Druga różnica w ujmowaniu działalności dydaktycznej oraz nauko-badawczej polega na klasyfikacji kosztów do danych rodzajów działalności oraz regułach rozliczania kosztów. Rozbieżność prawa branżowego oraz bilansowego polega jedynie na ujmowaniu konkretnych pozycji w sprawozdaniu finansowym.

Charakter działalności uczelni wyższych oraz swoiste źródła ich finansowania, takie jak dotacje budżetowe, jak i również niespójność roku obrotowego wraz z rokiem akademickim sprawiają że jednymi z ważniejszych pozycji sprawozdań finansowych szkół wyższych są majątek trwały, fundusz zasadniczy oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Szkoły wyższe, tak jak i inne jednostki są zobligowane do tworzenia polityki rachunkowości, dzięki której sprawozdania są tworzone w sposób rzetelny i jasny. Polityka rachunkowości powinna zawierać podstawowe definicje ekonomiczne, zasady wyceny aktywów oraz źródeł ich finansowania w jednostce, jak i również zasady ustalania wyniku finansowego. Dzięki właściwie stworzonej polityce rachunkowości sprawozdanie finansowe tworzone jest z zasadą „true and fair view” – zasadą treści ekonomicznej oraz i innymi wymogami prawa²⁰.

Znaczenie badania sprawozdania finansowego

Szkoły wyższe pobierając świadczenia, jak i również świadcząc na rzecz społeczeństwa są zobowiązane do udzielania informacji o rozmiarach swojej działalności, oraz o sytuacji finansowej. Udzielając takich informacji spełniają obowiązek rozliczania się z otoczeniem ze swojej działalności. Ważnym jest zatem, aby sprawozdania finansowe miały nadany aspekt wiarygodności, a więc wymagają zbadania i wydania o nim opinii. Tym właśnie zajmuje się rewizja finansowa, którą można zdefiniować jako zbadanie oraz przeanalizowanie przez niezależnych ekspertów z dziedziny rachunkowości – biegłych rewidentów – sprawozdania finansowego, zapisów księgowych oraz dodatkowych ewidencji jednostek.

---

¹⁹ Ustawa z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591) art. 45, 49.

²⁰ E. Walińska, *Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa uczelni wyższych...*, op. cit., s. 121-125.

Rewizja finansowa jest szerzej definiowana niż samo badanie sprawozdania finansowego. Wynika to z tego, iż rewizja obejmuje oprócz badania również propozycje koniecznych zmian informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym oraz wydanie opinii oraz raportu z badania²¹.

Ustawa o rachunkowości w artykule 64 dokładnie opisuje jakie jednostki podlegają badaniu sprawozdania finansowego. Jeżeli uczelnia wyższa spełnia te wymogi, jest zobowiązana zlecić badanie biegłemu rewidentowi. Biegłym rewidentem może być jedynie osoba, która nabyła uprawnienia do wykonywania tego zawodu, złożyła ślubowania oraz została wpisana do rejestru biegłych rewidentów. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że biegły rewident to przede wszystkim osoba zaufania publicznego.

Przepisy z zakresu rachunkowości takie jak Ustawa o rachunkowości oraz Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej w sposób jednoznaczny definiują cel badania sprawozdania finansowego, Ustawa o rachunkowości w artykule 65 wskazuje iż: „celem badania sprawozdań finansowych jest wyrażenie przez biegłego rewidenta pisemnej opinii wraz z raportem o tym, czy sprawozdanie finansowe jest zgodnie z zastosowanymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy badanej jednostki.

Podstawową funkcją rewizji finansowej jest między innymi funkcja kontrolna, która umożliwi zweryfikowanie prawidłowości oraz rzetelności informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym, funkcja informacyjna, którą biegły wprowadza w momencie sugerowania kierownictwu jednostki koniecznych korekt w księgach rachunkowych oraz w momencie wydania opinii wraz z raportem na koniec badania. Funkcja uwierzytelniająca – wskazuje na poprawność oraz dokładność sprawozdań finansowych.

Zasady wykonywania zawodu biegłego rewidenta określa Ustawa z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie. Jedynie osoba spełniająca wymagania ustawy może wykonywać ten zawód.

Audytorski finansowy musi posiadać szczególne kompetencje oraz umiejętności. Dodatkowo zobowiązany jest do posiadania wiedzy teoretycznej, którą nieustannie jest zobowiązany poszerzać oraz umiejętności praktyczne. Istotną kwestią w jego pracy jest odpowiedzialność. Jako osoba zaufania publicznego musi przestrzegać zasad etyki oraz wykonywać swoją pracę w sposób rzetelny i bezstronny.

Podstawowym celem badania sprawozdania finansowego jest wydanie pisemnej opinii wraz z raportem informującym o prawidłowości, rzetelności oraz

---

²¹ *Rewizja sprawozdań finansowych*, praca zbior. pod red. D. Krzywdy, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2005, s. 11-12.

jasności badanego sprawozdania finansowego. W opinii zawarte są istotne kwestie dotyczące aktualnej sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, jak również prognozowania. Biegły rewident przeprowadza badanie zgodne normami obowiązującymi w danym państwie, wynikające z prawa bilansowego, jak i również zgodnie z nadrzędnymi zasadami rachunkowości²². Istotnymi kwestiami weryfikowanymi podczas badania są przede wszystkim kompletność aktywów i pasywów, umieszczonych w bilansie, ich właściwa wycena, informacje o ewentualnym obciążeniu, czy też zastawie pod majątek jednostki oraz ujmowanie przychodów i kosztów danych okresów i ich klasyfikacja²³.

Biegły rewident podczas badania musi dokonać oceny czy założenie kierownictwa jednostki o kontynuacji działalności było uzasadnione. Audytor musi zwrócić uwagę na dowody, które mogą budzić wątpliwości co do zasadności kontynuacji działalności.

Biegły rewident badając sprawozdanie finansowe działa zgodnie z pewnym ustalonym harmonogramem oraz określonymi etapami. Podstawą jest spisanie pisemnej umowy z jednostką, w której zawarte są obowiązki tejże jednostki oraz audytora czy też firmy audytorskiej. Obowiązki wynikające z umowy przedstawiają logicznie powiązane ze sobą etapy badania, poukładane zgodnie z charakterystyką jednostki. Właściwy dobór etapów badania gwarantuje jego prawidłowość, jasność oraz rzetelność. Dodatkowo każdy z etapów ma dokładnie scharakteryzowane cele oraz zadania, jak i również procedury ich realizacji.

Jako pierwszy etap badania określa się przygotowanie. Jest to bardzo istotny element z tego względu, iż biegły rewident pozyskuje wszystkie istotne informacje o jednostce, specyfikę jej działania, poznaje jej strukturę organizacyjną oraz rodzaj działalności. Dzięki dobremu zapoznaniu się z jednostką audytorowi łatwiej jest zrozumieć ewidencję czy też poszczególne obszary sprawozdania finansowego. Podczas prac przygotowawczych audytor dokonuje wstępnego przeglądu analitycznego – analizuje wskaźniki, poznając aktywność oraz kondycję finansową podmiotu. Ważnym elementem jest dokonanie analizy porównawczej z danymi z lat poprzednich, planowanymi wynikami oraz ze wskaźnikami branżowymi.

Aby badanie przebiegło w sposób właściwy biegły audytor jest zobligowany do zapoznania się oraz wstępnej oceny systemu kontroli wewnętrznej, jak i również systemu rachunkowości funkcjonującego w jednostce. Jest to istotne, gdyż ukazuje biegłemu miejsca, w którym mogą pojawić się ewentualne błędy czy też

---

²² A. Hołda, J. Pocięcha, *Rewizja finansowa*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Kraków 2004, s. 12-13.

²³ A. Helin, *Techniki i metody badania sprawozdań finansowych*, Fundacja rozwoju rachunkowości w Polsce, Warszawa 1997, s. 18.

oszustwa²⁴.

Drugi etap badania sprawozdania finansowego to badanie wstępne. Pozwala ono na przygotowanie istotnych materiałów oraz wiedzy umożliwiającej dalsze prace. Przebieg prac ustalony jest w taki sposób aby kwestie szczególnie ważne oraz istotne dla dalszych części prac dotyczące sprawozdania finansowego były wyjaśnione na samym początku. Ostatecznym celem wstępnej analizy sprawozdania jest dostarczenie oraz zweryfikowanie przesłanek zagrażających wynikowi finansowemu oraz wskazanie powodów do odmowy wydania opinii, do wydania opinii negatywnej lub z zastrzeżeniem.

Trzecim etapem badania jest badanie właściwe. Podczas tej fazy audytor wykazuje dowody, iż przedmioty badania – czyli poszczególne elementy sprawozdania finansowego są wolne od uchybień czy też błędów zniekształcających informacje kluczowe oraz ważne dla użytkowników sprawozdania finansowego. Dodatkowo biegły rewident musi zweryfikować czy wszystkie informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym są przedstawione w sposób rzetelny oraz jasny.

Podczas badania właściwego biegły rewident dokonuje analizy ksiąg rachunkowych – ich stan, wiarygodność oraz jasność prowadzenia. Audytor w tej części badania dokonuje inwentaryzacji, bada pozycje sprawozdania finansowego takie jak aktywa trwałe i obrotowe, kapitały własne i zobowiązania, przychody i koszty, zyski i straty nadzwyczajne, obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego, podział wyniku finansowego, przepływy pieniężne, zabezpieczenia na majątku jednostki, kontrakty długoterminowe czy też zobowiązania warunkowe, sprawdza ewentualne przesłanki zagrożenia kontynuacji działalności jednostki.

Końcowym etapem całego badania jest zakończenie. Audytor po przeprowadzeniu wszystkich czynności dokonuje uporządkowania całej dokumentacji oraz weryfikuje jej merytoryczność oraz formalność. Dodatkowo biegły analizuje zdarzenia następujące po dacie bilansu, podsumowuje realizację oraz wyniki badania, uporządkowuje dokumentację²⁵.

W ostatecznym etapie badania biegły rewident zbiera oraz analizuje dokumentację z badania, a następnie wydaje na jej podstawie opinię. Tak więc ostatecznym produktem pracy biegłego rewidenta jest opinia, raport oraz dokumentacja rewizyjna²⁶.

Opinia którą może wydanie biegły rewident to opinia bez zastrzeżeń, z zastrzeżeniami lecz uzupełniającymi objaśnieniami, z zastrzeżeniem, z zastrzeżeniem oraz uzupełniającymi objaśnieniami, opinię negatywną lub całkowicie odmówić wydania opinii.

---

²⁴ A. Hołda, J. Pocięcha, *Rewizja finansowa*, op. cit., s. 146-151.

²⁵ *Rewizja sprawozdań finansowych*, op. cit., s. 164-168.

²⁶ A. Hołda, J. Pocięcha, *Rewizja finansowa*, op. cit., s. 171.

Opinię bez zastrzeżeń biegły rewident może wydać jedynie wtedy gdy nie zostały znalezione nieprawidłowości oraz gdy audytor oceni sprawozdanie finansowe jako wolne od błędów, przedstawiające rzeczywistą sytuację majątkową oraz finansową jednostki, jak i również oceni wynik finansowy jako powstały w sposób prawidłowy, zgodnie z prawdą. W sytuacji gdy audytor uzna, że w sprawozdaniu finansowym znajdują się błędy oraz uchybienia, lecz są one niewielkie i nieistotne oraz nie zniekształcają one obrazu jednostki, może wydać również opinię bez zastrzeżeń²⁷.

Gdy audytor wydaje opinię bez zastrzeżeń lecz z dodatkowymi objaśnieniami, wskazuje na okoliczności, przez które odbiorca sprawozdania może mieć trudności ze zrozumieniem jego treści. W takiej opinii może znaleźć się niepewność, która sugeruje możliwe zmiany w sytuacji i finansowej i majątkowej podmiotu na skutek zmian otoczenia oraz zdarzeń gospodarczych.

Inną opinią wydawaną przez biegłego rewidenta jest opinia z zastrzeżeniem, która wskazuje na to, iż sprawozdanie finansowe nie posiada istotnych błędów oraz nieprawidłowości, lecz nie jest możliwe wydanie jednoznacznie opinii pozytywnej. W przypadku wydania takiej opinii biegły wskazuje na to, iż sytuacja majątkowa i finansowa przedstawiona jest w sposób właściwy w sprawozdaniu, obraz sytuacji gospodarczej jednostki jest przedstawiony w sposób wierny i rzetelny jednak występują pewne wyjątki co do prawidłowości w kwestiach mniej istotnych. Poprzez wydanie takiej opinii biegły informuje czytelnika za pomocą „zastrzeżenia” o nieprawidłowościach.

Biegły rewident może zdecydować się na wydanie opinii negatywnej, która wskazuje na to, iż podczas badania ujawniono znaczące nieprawidłowości oraz błędy, które nie zostały usunięte. Opinia taka oznacza dodatkowo, iż niezgodności dotyczą sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego oraz wskazuje na wprowadzanie czytelnika sprawozdania finansowego w błąd. Występuje również niekompletność ksiąg rachunkowych, uchybienia w sprawozdaniu finansowym. Dodatkowo podczas badania mogły mieć miejsce sytuacje powodujące ograniczenie w badaniu, mogły występować znaczne rozbieżności między decyzjami oraz stwierdzeniami biegłego a kierownictwem jednostki – w związku z tym audytor nie był w stanie ustalić przewidywalnych skutków błędów na podstawie znaczących oraz istotnych dowodów.

W sytuacji gdy biegły rewident nie jest w stanie wydać jakiegokolwiek opinii, wynikającej z pojawiania się znacznej ilości błędów lub uchybień w sprawozdaniu finansowym lub pojawiających się podczas badania ograniczeń – może zrzec się jej wydania. Biegły rewident decyduje się na takie rozwiązanie gdy brakuje dowodów na potwierdzenie występowania transakcji, brak współpracy

---

²⁷ *Rewizja sprawozdań finansowych*, op. cit., s. 64-65.

z kierownictwem jednostki lub niepewność biegłego co do przedstawienia rzeczywistej i realnej sytuacji finansowej oraz majątkowej jednostki²⁸.

Opinia wydawana przez biegłego rewidenta musi zawierać kilka istotnych kwestii, tak aby czytelnik mógł zapoznać się z istotnymi kwestiami dotyczącymi sprawozdania finansowego. Opinie wydawane są w sposób jednolity oraz zawierają standardowe części składowe.

Opinia wydawana przez biegłego rewidenta powinna zawierać przede wszystkim tytuł, który standardowo brzmi „opinia niezależnego biegłego rewidenta” lub w momencie odmowy wydania opinii „stanowisko niezależnego biegłego rewidenta”. Dzięki standardowo określonymu tytułowi czytelnik wie dokładnie z jakim dokumentem ma możliwość zapoznania się.

Istotnym elementem opinii jest wskazanie adresata – zazwyczaj jest to organ zatwierdzający sprawozdanie lub wybierający podmiot przeprowadzający badanie. Dodatkowo w każdej opinii powinna być podana pełna nazwa, forma prawna oraz siedziba badanej jednostki – zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym.

We wstępie do opinii podawane są dane liczbowe jednostki, identyfikujące sprawozdanie finansowe. Znajduje się tutaj suma bilansowa, wynik finansowy, wielkość zmiany kapitału (funduszu) własnym, jak i również zmiany stanu środków pieniężnych. W tym punkcie powinno zawierać się stwierdzenie o odpowiedzialności kierownika jednostki za sporządzenie sprawozdania oraz zawarte w nim wielkości liczbowe.

Aby opinia była dokumentem rzetelnym musi być oparta na normach i zasadach. W każdej opinii powinny być podane postawy prawne badania – w Polsce jest to Ustawa o rachunkowości oraz Ustawa o biegłych rewidentach i samorządzie oraz inne ustawy na podstawie których funkcjonuje dana jednostka. Dodatkowo należy podać normy wykonywania zawodu biegłego oraz zasady badania, plan oraz przebieg realizacji.

We właściwej opinii zawarte są wszystkie informacje, które w sposób rzetelny oraz jasny oceniają działalność jednostki. Jeżeli jest taka konieczność biegły rewident wskazuje w opinii informacje oraz przyczyny, które mogą zagrażać kontynuacji działalności danego podmiotu. Jeżeli sprawozdanie finansowe stworzone jest poprawie audytor również podaje taką informację, dodatkowo wskazując na przeprowadzenie badania zgodnie z przepisami prawa.

W każdej opinii końcowymi elementami są dane opisujące biegłego rewidenta czy też dane określające podmiot uprawniony do badania, jak i również data wydania opinii. Jeżeli biegły zdecyduje, że należy wydać dodatkowe objaśnienia do opinii, należy zamieścić je na samym końcu dokumentu.

---

²⁸ A. Hołda, J. Pocięcha, *Rewizja finansowa*, op. cit., s. 172-173.

Rozwinięciem opinii jest wydawany przez biegłego rewidenta raport. Informacje w nim zawarte są rozwinięciem oraz pewnym uzupełnieniem danych z opinii. Dzięki raportowi odbiorca może lepiej zrozumieć zawarte w opinii stwierdzenia. Dodatkowo podstawą zawartych w raporcie spostrzeżeń jest dokumentacja rewizyjna – czyli różnego rodzaju dowody powstałe w toku badania.

Tak jak i opinia, raport posiada określone elementy składowe, przede wszystkim tytuł „raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego”, dane identyfikujące jednostkę, podstawowe informacje o sprawozdaniu z roku poprzedniego, podmiot badający, rodzaj wydanej opinii, sposób podziału zysku lub pokrycia straty, datę złożenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, dane identyfikujące podmiot uprawniony do badania oraz stwierdzenie potwierdzające bark ograniczeń podczas badania.

Cechą charakterystyczną raportu jest to że przedstawia on wiele kluczowych wskaźników oraz wielkości opisujących jednostkę. Osoba czytająca sprawozdanie finansowe za pomocą raportu może uzyskać wiele ważnych informacji na temat jednostki, jej sytuacji finansowej i majątkowej. Dodatkowo w raporcie biegły rewident dokonuje oceny prawidłowości całego systemu rachunkowego jednostki, ocenia aktualność dokumentacji jednostki, zasady stosowane w jednostce, ich ciągłość, weryfikuje ich rzetelność oraz bezbłądność, ocenia system księgowy.

W raporcie dodatkowo zawarte są dokładne objaśnienia pozycji ze sprawozdania finansowego, wskazanie na ewentualne naruszenie prawa, podpisy²⁹.

Opinia i raport są produktami pracy biegłego rewidenta, które jednak nie powstałyby gdyby nie zebrana oraz opracowana podczas badania dokumentacja rewizyjna. Jej cechą jest kompletność, ma za zadanie umożliwić biegłemu rewidentowi przeanalizowanie przebiegu badania, ułatwienie wydania opinii. Jest swoistym rodzajem dowodu do wydanej opinii. Podmioty na podstawie których dokumentacja powstała, zobowiązane są do przetrzymywania jej przez okres 5 lat. Do takiej dokumentacji zawiera się między innymi umowę o badanie, program oraz plan badania, końcowa wersja sprawozdania finansowego, odpis opinii oraz raportu, oświadczenia kierownictwa, dokumentację roboczą potwierdzającą następujące po sobie etapy badania³⁰.

Zakończenie

W dobie coraz prężniej rozwijającej się gospodarki, w czasach gdy konsument może zdecydować o zakupie dóbr i usług – zakupie usług edukacyjnych na rynku ze znaczną konkurencją, warto zapewnić go o jakości swoich usług, o wiarygodności zarządzania czy też rozdysponowywania zasobami majątkowymi czy

---

²⁹ *Rewizja sprawozdań finansowych*, op. cit., s. 72-84.

³⁰ A. Hołda, J. Pocięcha, *Rewizja finansowa*, op. cit., s. 176.

finansowymi. Obecnie jednostki niejednokrotnie dobrowolnie decydują się na poddanie się badaniu sprawozdania finansowego aby zapoznać swoich odbiorców o ich sytuacji majątkowej i finansowej.

Odbiorcy będący na różnych szczeblach zarządzania, szczególnie wnikliwie analizują sprawozdania finansowe jednostek działających w sektorze publicznym – a więc między innymi szkół wyższych. Wynika to z faktu, iż środki przeznaczone na funkcjonowanie tych podmiotów pochodzą z budżetu państwa, a więc zasobów uzyskanych ówczynie w znacznej części od obywateli.

Jako, że szkoły wyższe są podmiotami sektora publicznego, dodatkowo działają na specyficznym rynku – runku usług edukacyjnych, są one zobowiązane do przedstawiania wiarygodnego i rzetelnego obrazu zarządzania środkami finansowymi oraz majątkiem.

AUDIT OF FINANCIAL STATEMENTS – WAY TO ENSURING CREDIBILITY OF OPERATION OF STATE UNIVERSITIES

Summary: This paper raises the most important issues of financial statement review. It shows that state universities, as the organizations of public sector and accounting system, should provide reliable and honest information about their financial positions. Attention is drawn to the fact that the recipients of financial statements need credible opinions about the financial information when they make economic decisions, which are based on information included in the statements. This all makes the auditor's job so important. Financial auditor certifies the financial statement and verifies its validity. The paper also stresses the great importance of audit products, including opinion and report.

Keywords: accountancy, financial audit, financial Statements, opinion, report.

Translated by Justyna Zych